

CSURGÓ ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági — hetilap Megjelenik minden vasárnap.

A „CSURGÓI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT” ÉS A „CSURGÓI SEGÉLYEGYLET” HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETESI ÁR:

Égész évre 8 korona. Félévre: 4 korona.

Negyedévre: 2 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

Felelős szerkesztő: **Dr. JÜNKER ELEK.**

Szerkesztőtárs: **Dr. HÉJJAS IMRE.**

KIADÓHIVATAL:

Váza Gyula könyvsajtója,

hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők

A hirdetések jutányosan számítjuk.

Teendők.

Az ünnepek idején rendszerint ráérünk arra, hogy magunkba szállva gondolatban végig fussunk magunk s mások életén, egy szóval a társadalmi élet mezején. Ilyenkor szentelhetünk egy-egy perczet olyan kérdéseknek is, a melyek a mindennapi küzdelem keretén kívül esnek, a mely kérdések nem annyira az egyest, mint az egészet, a társadalmat érdeklik.

Nem célunk ez alkalommal, hogy társadalmi életünk egész területét bejárjuk, mert hisz egy olyan kis társadalomnak is, mint a milyen a miénk, igen sokoldalú az élete, a meg- vagy meg nem nyilatkozása. Meg egy ilyen kis társadalom életének vizsgálása is nagyobb feladat, mint a minőt egy rövid cikk keretében meg lehetne oldani.

Ez alkalommal tehát csak arra kell szorítkoznunk, hogy mit tehetnénk vagyis inkább hogy mit kellene tennünk.

Minden társadalomnak, legyen az bármily kicsi, első feladata, hogy alkalmazkodjék a kor irányító eszméjéhez, mert az azokkal való szembe-helyezkedés nemcsak lehetetlen, de egyuttal neveléses is volna. Ugyan ki ne mosolyogna azon, ha mi például — mint kisvárosi társadalom — arra vállalkoznánk, hogy a sokszor talán egészségtelen aramlatokat gyenge erőnkkel más irányba akarnók terelni. Hiu kísérlet volna ez.

Reánk csupán csak az feladat, hogy ne mondjam kötelesség vár, megérteni a kor uralkodó eszméit, alkalmazkodni azokhoz, vagy legalább is azok szellemében intézni dolgainkat.

Egy társadalmi teendői, épen a társadalmi élet sokoldalúsága miatt, nagyon sok félek. Sokféle teendők közül itt csupán csak egyet akarunk kiemelni.

Korunknak egyik legnevezetesebb iránylata az, hogy lehetővé tegye az egyén érvényesülését. Mig hajdanában az egyén alatt csupán csak a ferfit értették addig korunk azt akarja, hogy a nő is érvényesülhessen.

Mik azok az okok, melyek a nőt arra kényszerítik, hogy érvényesülésének egyetlen módjaul és helyeül ne csak a családi életet tekintse, azt ez alkalommal nem tesszük megbeszélés tárgyává. Sokat írtak, beszéltek már erről a tárgyról a nélkül, hogy ezen az állapoton segíteni lehetett volna.

Mi csak egyszerűen konstatáljuk őket arra, hogy az életben is érvényesíthessék magukat. Az erősebb kötelessége ez a gyöngébbel szemben.

Minden tényező meg van köztünk

arra, hogy egy polgári leányiskolát

felállíthatunk. Legelső sorban érezzük

mindnyajan szükségét ennek, második

sorban a szükséges tanerőket is könnyű

lenne e célra összetoborozni. Miért hát

a késedelmezés? Vagy azt akarjuk-e,

hogy közönyösségünk, nemtörődömsé-

günk miatt méltó vaddal illessenek ben-

nünket?

Mi megtettük a kötelességünket,

felemeltük szavunkat s ha az a pusz-

tában fog elhangzani, a vád nem min-

ket terhel.

Reményünk van azonban arra,

hogy intező közegeink beláják szava-

ink igazságát s megtesznek mindent

arra nevez, hogy megertve a kor intő

szózatát, egy oly intézményt létesítse-

nek, a mely közszükségletet kepez.

Örömtükre szolgálja, ha úgy lenne!

Ha ezen szempontból vizsgáljuk

társadalmunk fejlődését, bizony szo-

moruan kell bevallanunk, hogy az

egyenlő a semmivel.

Mi lehet ennek az oka? Talán az,

hogy nem értjük meg korunk irány-

adó elveit, eszméit? Bizonyára nem.

Itt csupán csak az a hiba, hogy nin-

csen kezdeményező, vagy ha ilyen

lenne is, társadalmunk nincs úgy szer-

vezve, hogy egy felvetett életrevaló

eszmét fel tudna karolni, az iránt mi-

nél széle-ebb körben érdeklődést tudna

kelteni. Siker pedig csak is úgy érhető

el, ha valamely eszme megvalósítása

céljából minél szélesebb körben érdek-

lődést tudunk kelteni s így biztosítjuk

a társadalom minden rétegének hatha-

tós közreműködését.

A nőnevelés terén történt már

kezdeményezés. Épen lapunk hasáb-

jain jelentek meg erre vonatkozó cik-

kek. Miért nem lón ezeknek toganatja?

Azért, mert nem volt, a ki a felvetett

eszmét felkarolta volna. Pedig erre

volna elég hivatott testület. Itt van a

községi képviselő testület; itt vannak

az intézetek, a kaszinók. Miért nem

teszik?

Talán nincs senki községünk in-

telligens eleme közt, a ki ne érezne

szükségét annak, hogy nálunk is kell

egy intézményt létesíteni, a mely le-

hetővé teszi a helybeli és a környé-

ken lakó nők részére azt, hogy itt a

szükséges előismereteket megszerezve

nagyobb központokon kiképezhessek

magukat valamely pályára, a mely ke-

nyeret, állást biztosít számukra.

Igen! Ez az egyik elsőrangú,

égető szükséglet képező teendőnk, hogy

gondoskodjunk egy polgári leányiskola

felállításáról. Kötelességünk, hogy hely-

ségünk- s a vidéken élő nőknek meg-

adjuk a lehetőséget arra, hogy ma-

guknak megszerzzék azokat az elő-

ismereteket, a melyek képessé teszik

30 éves jubileum.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Szíves felszólításának engedve fogok e sorok írásához, de még nem tudom, hogy e kis tudósításké megdő-e akkorára, mint a milyennek azt a Szerkesztő ur szeretné Lesze belőle második cikk a vasárnapi számban vagy se, egyre megy. de a „Csurgói önkéntes tűzoltóegylet” intézményének 30 éves jubileumi éve mindenesetre számíthat arra, hogy mint szerkesztő ur mondta, ne rövidke hír, hanem II cikk alakjában foglaljuk zunk vele. Tökéletesen igaza van e felfogásnak; miként nem parádézás kedveert állottak élére a tűzoltó-intézménynek a legnagyobb magyar nevének örökösei, a legnépszerűbb királyi herceg kiváló mágnásaink közül nem egy s a komoly munka a parlamenti jó név olyan birtokosa, mint a veszprémi képviselő, dr. Óvári Ferenc, ép-ugy nem hivalkodás az amit önkéntes tűzoltóságunk immár 30 esztendő óta végez. Azt hiszem, hogy nem kell ezt különösebb érvekkel bizonyítanom. Ha összeszámlítanók e 30 év tüzeseteinek veszelyeit, az egylet önfeláldozó tagjainak sebesüléseit, az álmatlan éjjeleket, a megmentett vagyon és élet értékét, bizony csodálkozunk, hogy a társadalom egyszerű emberei, e tűzoltók többet érnek, mint egy nagyképzűsködő csillogó hadsereg. Honnan van mégis, kerdem szerkesztő urtól, hogy e tűzoltó-intézmény alakulásának 30 esztendő évfordulóján épen városunk ama tényezőitől ignoráltatik, melyek 30 éves történetének tanúi voltak. sőt működésének áldásában is részesültek. Hát nem Csurgó képviselőtestülete áldoz evek óta ez intézménynek anyagi segélyt elismerve ezzel, hogy a tűzoltóságra szükség van. Vagy ez elég talán? Hát az sem, hogy hiában az anyag segély, ha nincs férfiak, mely a mai világban is kész ingyen,

önként, csupán önfeláldozásából védeni embertársá vágyókat, esetleg életét? Hát nem Csurgó városáé a Csurgói önkéntes tűzoltóegylet? Restelkedve adtuk igazat a megyei székhelyről az ünnepi alkalomban résztvevő egykori csurgói tűzoltónak, hogy bizony szomorú viszonyok vannak ott hol jubileumi alkalommal ily mellőzés tapasztalható. Anynyival jobban eset, hogy kiváló alispánunk és Széchenyi Viktor gróf üdvözlőlevelét küldték a jubiláló egyesületnek. Ha mi intelligens emberek vállalkozhatnánk arra a nem rózsás hivatásra, hogy beállanánk az egyet működő tagjainak, érteném, hogy mellőzést tapasztalva kitartanánk, mert fel tudunk emelkedni arra az eszmei magaslatra, hogy egyéni méltánylás helyett eszmék kultusza az uralkodó felfogás, de hogy egyszerű emberek is képesek legyenek erre azt egykor nem hittem, ma csodálom. Ezzel a tisztelettel adózom a szép multtal bíró egyesületnek magasztalva a jelszónak igazságát: Istennek dicsőség egymásnak segítség. A ki ily jeligenek a munkás katonája annak lelkében igazán ott lakik a jól végzett munka öntudata: „Nem bérért dolgozál, hanem mint a nagy lélek szokta juttatni nélkül, ellenértékre nem számítva, mert az ily munkát megfizetni nem lehet.“ Viragozók e derék egyesület még soká!

— th.

Nők a magyar magánjogban.

Irtta és a Szabad Lyceumban felolvasta:

Fünker Gusztáv.

Politikai s közjogi vonatkozású jogéle-tünkben a nő háttérbe szorul, a mennyiben például sem cselekvő, sem szenvedő választó-képességgel nem bír, közhivatalt nem viselhet, esküdtszék tagja nem lehet stb. — a magánjogban ellenben nevezetesen a dologi, kötelmi jogrendszerünkben a törvény s joggyakorlat nem ismer különbséget a férfi s nőnem között. A nő csak úgy szerezhet birtokot, tulajdonjogot csak úgy vehet s adhat zálogot, szolgalmi jogot, épen úgy irhat alá váltót s csinálhat minden egyéb alapon adósságot, csak úgy vállalhatja kezességet és csak úgy örököl mint a férfi. Egyenlőség a két nem között leginkább a személy, a család és az öröklési jogban áll fenn a nő nem javára és önyére.

Rövid vonásokban ezuttal azokkal a jogokkal s előnyökkel kivanunk foglalkozni, melyek magánjogi életünkben a nő javára szolgálnak, a nőt illetik meg, melyekre a férfi szert nem tehet.

Kezdjük pedig a személyjoggal. Megjelenik irodámban egy alkalommal egy i. ju. alig néhány napos házaspár. A férj alig 23 éves, neje 16 éves alig mult el. Érdekes alakok. Cifra az esetük. A szokásos „mi jarratban vannak“ megszólítás után azt mondja a férj: „Kérem szerződést akarunk iratni. Nőm szülei elhaltak, öröklött ingatlanainak felét reám ruházza, viszont én az édes atyámtól leendő örökségem fejében ez uttal nyerendő ingatlanaim fele részét nőmnek átadom s ezt nevére akarom iratni.“ — Törvényeink s joggyakorlatunk szem e őtt tartásával az ügyfeleket következőképp igazítottam utba. Mindenek előtt tudattam velök, hogy a házastársak közt köteendő terhes és ezen szerződés érvényességéhez közjegyzői okirat szükséges, hogy tehát szerződésüket szükségképen közjegyzői okiratba kell foglaltatniok. Másod sorban arra figyeztettem őket, hogy a férj a 24-ik életévét be nem töltvén, kiskoru, hogy ennél fogva jogalkotó cselekménye, a szerződés érvényesen csak törvényes képviselője, atyja vagy gyámja közbenjöttével köthető, és azonfelül a szerződés őt illető részében gyámhatósági jóváhagyást is igényel, hogy joghatálya legyen. A nő szintén 24 ik évének betöltésével válik ugyan teljeskorúvá, ha azonban 16-ik életvénének leteltével, esetleg miniszteri felmentés alapján ezen aluli korban férjhez megy, a házasságkötés tényével teljeskorúvá válik.

Önnek öcsém e szerint atyjára s a gyámhatóságra van - feleségének azonban sem gyámra sem gyámhatóságra szüksége nincs. Úgyök ilyen módon tenyleg elintéztetett.

A nővel szemben e szerint a házasságkötésnek teljeskorúsító hatálya van. A férfi, bár megnősült, 24 ik életvénének betöltése előtt, a nagykorúsítás törvényes eseteit kivéve, teljeskorúságát el nem érheti. Az adott példában pedig a szülőt 23 éves nős fiának vagyonát illetőleg a kezelési sőt a haszonvételi jog illeti meg, ellenben a 15—16 éves férjes leány vagyona ennek kizárólagos s korlátozhatatlan tulajdonát képezi. Viszont a 23 éves kiskoru nős férfi, ha nincs elegendő vagyona, szülőtől eltartást követelhet, ellenben a 16—16 éves férjes vagy már özvegy-ségre jutott nő szülőtől eltartást nem követelhet.

A házasságkötés nagykorúsító hatálya, a felhozott példából láthatólag, jogéle-tünk oly annyira kirívó egyenlőtlenéget idézi elő, hogy azok megszüntetésével soká késnünk nem lehet. Polgári törvénykönyvünk szervezete azzal véli ugyancsak az egyenlőtlenégek szabályozását eszközölhetni, hogy a teljeskorúság kezdőhatárát mindkét nemnél 21 évre eszallitani, a nő által élvezett azon előnyt pedig, hogy a házasságkötéssel beáll a teljeskorúság állapota, nem megszüntetni, hanem a férfiakra kiterjeszteni akarja.

A nő, ha 12 életévét betöltötte végrendekezési képességgel bír, azonban csak közvegrendeletet alkothat.

A személyjogban egyebekben kiemelni valót s lényegesen megkülönböztető. ben-nünket ez uttal érdekli mozzanatot nem ta-latunk s gy átterhetünk a nő elemeit kepező családi jog körébe.

Nagy öröm van a házban. Az eladó leányt megkérítették. A leány eljegyezte magát s boldog arává lön. Megtartották a fényes eljegyzési lakomát. Megajándékozta őt a vőlegény s annak rokonsága, s az ajándékot maga s rokonai részéről, amint már ez szokas, viszonzotta. Készül a kelengye. A házasságkötés napja is meg van állapítva, de varatlanul bekövetkezik, a mit gazán egyetlenegy arának sem kívánok, hogy a vőlegény visszalép.

A farsangot, a házasság kötések idejét követő bört idejében, akad az ügyvédnek több kevesebb olyan ügye, mely abból tamadt, hogy a jegyesek egyike visszalépett, az eljegyzéstől egyoldalulag elállott. Valljon hát mi az az eljegyzés, mi a joghatálya es valljon az elállásnak mi a jogi következménye? Az eljegyzés egyszerű házassági ígéret. Nem kötelezi a jegyeseket a házasság megkötésére oly annyira nem, hogy a házasságkötés biztosítását célzó, kötelem tárgyaúl szo galható mindennemű kikötés, például a kötbér kikötése, törvénynel fogva semmis, nem érvényesíthető. A teljesítésre nem kötelez az eljegyzés, sőt a megtörtént teljesítés visszakövetelését sem zárja ki. A jegyesek ugyanazon időben többekkel is eljegyezhetik magukat. Az eljegyzés világi törvényeink szempontjából, házassági akadályt nem eredményez. Csak megörzésének vagyoni jogi következményeire nézve rendelkezik a törvény, még pedig akként, hogy kárterítési s megtérítési kötelezettséget állapít meg, hogy a jegyes, a ki alapos ok nélkül áll el, vagy alapos okot szolgáltat az elállásra, a másik jegyesnek a köteendő házasság céljából tett kiadásokat megtéríteni és a kapott ajándékot visszaadni tartozik. Es utóbbi részéről tett ajándékozási ígéret hatályát veszti ő a kapott ajándékot nem köteles visszaadni. Mindez azonban csak akkor áll, ha az eljegyzés a kiskoru jegyes törvényes képviselőjének, atyjának vagy gyámjának beleegyezésével történt. A házasság maga kizárólag polgári kötés, jogi természetét illetőleg szerződés jogügylet, mely számos vonatkozásban erkölcsi ethikai elemeken nyugszik, a minél fogva minden tekintetben nem helyezhető a közönséges szerződések jogtételének rendelkezése alá. Innét van az, hogy az eljegyzési ígéret alapján teljesítésre senki sem kötelezhető.

A házassági ígéretről való elállás, szerencsére a kivételt kepezi. A jegyesek egybeke-

nek. A lakodalmas házban ha hivatalosak vagyunk vagy jó időben gratuláltunk, mi is megbamuljuk a névjegyes felszerelésű tárgyakat, többnyire ékszereket, ezüst evő eszközöket, házi s egyéb felszerelések gyönyörűbb-nél gyönyörűbb tárgyak, amiket a menyasszony, már feleség a jegyesétől, már férjétől, ennek a saját rokonaiól, jobaráitól s barát-nőtől kapott. Valljon mik ezek a tárgyak jogilag véve? Ezek a paráphernum, a jegyajándék tárgyai, vagyis azok a tárgyak akkor ingok, akkor ingatlanok, renszerint a már jelzett ingó dolgok, melyeket a jegyes jegyesétől vagy rokonaitól avagy nem rokonoktól házasság létesülése okából ajándékba kap. Ezek a nő külön s önálló vagyonának alkot-részeivé lesznek, amelyekre a férfinak haszon-évezeti, kezelési stb. joga ki nem terjed. Ha a házasság később bírói felbgtással megszűnik, a vétkesnek nyilaánított házastárs tartozik a jegyajándékot visszaadni s illetőleg azok értéket megtéríteni. Azok a tárgyak azonban melyeket nem a jegyes vagy rokonai adtak, nem jegyajándék, hanem közönséges ajándék jogi fogalma s ellátása alá esnek.

Anig a násznép sűrű forog, hogy az anyakönyvi hivatalba s onnét a templomba vonulhasson már a menet a ház legféltreesebb zúgában, majdnem rejtekben, megcsik ma már igen sok helyen, a hol modern házasság kottetik az a csoda, a mit a legmeghittebb két tanu nézhet s legtöbb esetben a közjegyző hiteresít. Az öröm apa előveszi duzzadt tarcaját s rendszerint a vőlegény atyja kezébe leolvassa a ropogós bankókat. Hát ez mi s mire való? Ez a hozomány (allatna). Nem magyar izü s nem is magyar eredetű. Az ősök nem ismerték vagy ha igen, nem kérték s nem adták. A mindig tovgias érzelmű magyar ifju szive választottját nőül vette, a nélkül, hogy kérdezte volna, valljon hoz e s mennyi es minő vagyont az asszony a házhoz? Angyalt keresett s latott leendő nejében. Az anyagiaság üzérkedésre csabító salakjától menten tisztán aesztetikai légkör s környezet kellett neki. Ez az oka annak, hogy Verböcay aki pedig a római jognak minden részleteiben puratlan terjedelemben s művészi elmeállal kifejtett „dos“ intézményét jól ismerte, III as könyveben a hozományra vonatkozó rendelkezést egyáltalán fel nem vett. Azonban caruos modernizálódnak. Ritkulnak, a feher hollók számára apadnak a szerelmi házassagok s a mai házassagok közül döntő szerep jutott a hozománynak.

A fiatal kezdő nagyvárosi ügyvéd jourra tolakodik olyan családi körbe, me'yből az idősebb leány csak nem rég 200000 koronát vitt hozományul férje házába. A más otthon maradt leányynal ez a gazdag család kevessebet csak nem adhat hozományul. kitűnő parthie! Udvarolgotott a leánynak ő. miután méltan tarthatott attól, hogy a szülék nem adjak leányukat s pénzüket a koldus kezdő ügyvédnek es a leány beleegyezését adta, a leányt megszoktette. A Riviera bájós egyik telepén sikerült az akadályok elharítása s az irományok megszerzése. A házasság törvény-szerűen megkötetett. A leány örömprepesve apai áldásért sürgönyöz. A sürgöny válasz úgy szoll, hogy minden feleved s megbocsájtva. Azonnal s express vonaton sietnek haza, ahol a kezdő ügyvéd férj csakhamar megtudja, hogy az apa volt az, aki leplezett tönk szélén a szökésre leányát kioktatta, az iromá-nyokat utánok ő küldte es hogy hozományt adni ma már egyáltalán nem képes. Ez példa akar lenni arra, hogy a hozomány körüli hajsza az emberi gyarlóság sok piszkos üzelmét idézi elő.

Az a vagyon, melyet a feleség vagy he yette bárki más a házassággal járó kiadások könnyebb fedezetébe céljából a férjnek haszonélvezetre adta, hozomány. Állhat jogokból, ingo ingatlanokból, elhasználható, el nem használható, helyettesíthető s nem helyettesíthető tárgyak s dolgokból. A nőruha, ágy s fehérműk, szóval a kelengye azonban nem képez hozományt s a nő külön önálló kizárólagos vagyona.

A hozománykényszer nálunk ki van zárva. A nő vagy szülei hozomány szolgál-tatására nem kötelezhető. Érvényéhez ha a

nő adja, vagy ingatlanokból áll, közjegyzői okirat szükséges. A hozomány a feleség tulajdonát képezi ugyan a házasság tartamában azonban a férj kezeli s haszonélvezi. A hozomány állaga felett tehát nem rendelkezhetik. Kivételt képez az évi jaradékból álló hozomány, az appanage, mert ez nem egyéb, mint a visszatartott hozomány évi kamata. A férj a házasság megszüntével a hozományt bármi képezte legyen annak tárgyát, feltétlenül visszaadni tartozik, válás esetén a nőnek, halál esetén a nő örökösének. A férj hitelezői a hozomány haszonvételeire igen, az elhasználható vagy helyettesíthetőre is sikeresen vezethetnek végrehajtást. De az állagra s egyebekben a hozományra vezetett végrehajtás igényperrel sikeresen megtagadható.

* * *

A mi jogéletünkben a hozományt a törvényes hitbér (dos legialis) és az írott hitbér (dosscripto a moring) helyettesítette és helyettesíti. Amaz a feleséget a házastársi kötelesség teljesítéséért a férj vagyonából illette meg s pedig mágnásoknál 400 frt., nemeseknél s polgároknál 200 frt., nemeseknél 40 frt. De boldog volt a magyar valamikor, hogy ezzel a csekély összeggel boldogulni tudott! És a hitbér, bármelyik okból szűnik meg a házasság esedékessé vált. Az írott hitbér a törvényeset kizárta. A törvényes hitbér kihalóban van. Ellenben nagyon gyakori s szokásos az írott hitbér, vagyis az a vagyon melyet a házasság felbomlása esetére egyik jegyes vagy házastársnak a javára kötelez Szerződésen alapuló s a házastársi hűséghez kötött jutalma a kedvezményezett házastársnak. Amennyiben a jegyesek vagy házastársak kötelezik, érvényéhez közjegyzői okirat szükséges. Nagysága a szerződő felek akaratától függ s a házasság felbomlásával válik esedékessé.

Érdeklődven az ekként jegyajándék hitbér, s külön vagyon s esetleg hozomány birtokába jutott házastársak iránt örömmel tapasztaljuk, hogy józan életet élnek és vagyont szereznek. Valljon kié az amit szereznek? Az, amit a házastársak a házasság tartama alatt szereznek, közszerzemény (coquisitio conjugalis). Az ajándékozások akar elők közöttiek, akár a halál esetére törtétek, az illető házastárs külön vagyonát szaporítják. Ilyen például a házasságkötés előtt vásárolt sorsjegy után a házasság tartamában jutott nyereség az illető házastárs külön vagyonának alkatrészévé válik. Ellenben a házasság folyamán eszközölt minden egyéb viszterhes szerzés, ha a szerzés ténye a házasság megkötése után állott be, közszerzeményt alkot.

Magyar törvényeink csak a jobbágyi s joggyakorlatunk a kereskedő feleséget nyilvánították közszerzőnek, de nem tiltottak törvényeink azt, hogy a nemesek s honoratiorok szerződés erejével közszerzőkké váljanak. A tanítónő, kisdoboznő, távirónő postamesternő, a vasúti pénztárosnő, a színesznő, festőnő, írónő, no meg majd az orvosnő s ügyvédnő stb. foglalkozásuknál fogva honoratiorok, vagyonra tesznek szert, szerzett vagyonuk, ha csak világosan ki nem kötött közszerzeményt nem képez. A közszerzemény a házasság tartama alatt meg nem osztható.

* * *

Hála a gondviselésnek, a házastársak mindegyikének s különösen a nőnek külön vagyonra szépen gyarapodik. Valljon a nőt mégis s még akkor is a férj köteles eltartani, ha neki aránylag csekély, a feleségének pedig aránytalanul nagy a vagyon? Igen is a férj minden esetben köteles a nejét eltartani. Ez feltétlen kötelessége a házasság folyamán, a tényleges válás és a házassági kötelek bírói felbontása esetén is, kivéve, hogy a nő alapos ok nélkül, tehát hőtlenül elhagyta a férjét. A válóper befeztéig ideiglenes s a válóper után, a mennyiben az megítéltetett, végleges tartós illati a nőt.

* * *

De nagy csapás érte őket. A mi házaspárunk szép egyetértésben élte éveit. Megöre-

gedtek. A kéréssel halál megfosztotta őket a családfőtől. A nő özvégyiségre jutott. Mi lesz ő vele? No, ne aggódjunk. A magyar törvényhozás nagylelkűen gondoskodott az özvegyekről, mert az özvegyi örökség hitvestársi öröklés az özvegyi jog bőkezű intézményét létesítette.

Az özvegyi jog abban áll, hogy az özvegy özvégyisége idejére elhunyt férje vagyonában bennmaradhat s azt haszonélvezi. Elvezi a hagyatéki vagyon hasznait s ezek fölött, a hagyatéki vagyon sérelme nélkül, szabadon s kizárólag rendelkezhetik. Az özvegyi jog mint olyan, senkire at nem ruházható s berbe nem adható. A hagyatéki vagyon egyes alkotó részei azonban, ház, birtok stb. bérbeadható, az özvegy s elhalt férje örökösei között ugyanaz a viszony áll fenn, mint a haszonélvező s tulajdonos között. A leszármazó örökösök egyedüli kivételével senki meg nem háborgathatja az özvegyet törvény szerint őt megillető ezen jogában. A leszármazó örökök is csak a korlátozást kérhetik, mely azonban a lakáson s a vagyoni viszonyokhoz mérten megálapítandó tartáson túl nem terjedhet.

Elesik azonban az özvegy ettől a jogától, ha öröklésre érdemtelenné vált, ha a házassági kötelek előzőleg már felbontották s a házasság felek így s asztaltól elválásztattak. Ha ellenben a felek csak tényleg külön válva éltek, vagy a válóper folyamatban volt, az özvegyi jog érvényesül. A férj nejét az özvegyi jogtól meg nem foszthatja. Ez a jog a hagyaték átadásával a hagyatéki ingatlanokra jelzetlenül bekebelezendő, még akkor is, ha a családban beállott haláleset folytán újabb viássa vált özvegyi jog esete forog fenn. Az özvegy, amennyiben törvényszerű gyam kirendelve nincs, kiskorú gyermekei vagyonát számadás kötelezettsége nélkül kezelheti.

Régi törvényeinknél fogva a nemes ember özvegye az özvegyi öröklés jogcímén, habár gyermekek maradnak is, a következőket örökölte:

a) férjének jobb öltözékeit, jeggyűrűjét, azt a kocsi s azokat a hámos lovakat, melyeken férjével kikocsikázni szokott.

Az 50 ábon aluli ménesnek felét. — A nagyobb ménes ingatiannak t-kintetett s a gyermekek örökölték, — azon felül örökölte.

c) a férj minden szerzeményi ingóiból s a zalogos birtokból az egy gyermekrészt. Leszármazó egyenes örökök hiányában a szerzeményi javakat hitvestársi öröklés jogcímén az özvegy örököli. Az örökölt javakat pedig örököli, ha sem leszármazó, sem felmenő, sem oldalági örökös nem letezik.

* * *

A magyar polgári törvénykönyvünk tervezete szerint ugyan a férj a családfő, a kinek a házi körre vonatkozó ügyekben döntő szava van, azonban „elhatározásaiban a feleség okos tanácsát s ellenvetéseit figyelembe venni köteles. No hát, ez nem egyéb, mint a mai tényleges állapot törvényesítése. Ki ne venné figyelembe neje ellenvetéseit?

És mivel ezek mindig okosak, a válóságban kié a döntő szó a házi s családi ügyekben, ki az ur a hazban? Nem mondom meg, tudnivaló ugyanis, hogy a gyakorlatban a nő a döntő szó.

A házvitel már persze kizárólag a nő dolga, de erre vonatkozó ügyleteiben csak férje részére s nevében jár el. Például. A család diák kosztosokat tart. Ezek szülői nem fizetnek. A férj neje okos ellenvetéseit figyelembe venni volt köteles. Nem ő, hanem felesége perel, — nem is férje, hanem saját jogán, mert hiszen ő veszdődött ő tisztogatóit, ő főzött s főzetett s utóvégre a kosztosok szülei a megálladást is ő kötötte. És szerencsésen elvesztette a pert, még pedig kereshetőségi jog hiánya miatt annál fogva, hogy a házvitel a nőnek a dolga s az erre vonatkozó ügyletekben férje nevében s férje részére jár el. Rátőjja a dolgnak pedig abban rejlik, hogy a házvitel költségeire a nő a havi havi pénzeket rendszerint megkapta s megkapja.

Bírói joggyakorlatunkban mégis gyakran megcsik, hogy a nő a házvitel céljaira rendelt fűszer, hus stb. árak ára erejéig

marasztaltatik azon elv alapján hogy az élelmi cikkek élvezetében része volt a nőnek mint az egyik fogyasztónak. Persze, hogy a nő a havi pénzt férjétől megkapta s abból lett volna a hus, a fűszert s a többi élelmi cikkek árát kifizetendő. Megengedem én ezt. De annyi bizonyos, hogy ehhez csak férjem uramnak van köze. A nőnek illetően marasztalását helytelennek tartom — valamint nem tartom helyesnek, hogy a bérlő férj mellett a fizetetlen házbér erejéig a nem bérlő feleség is marasztaltassék. Mert az asszony nem bérlet a lakást.

No de ez már a perjog körébe tartozik s bennünket nem érdekel. Minthogy pedig dióhéjba szorított fejtegetéssel maganjogunknak a nőkre vonatkozó intézkedéseit s ezeknek képét főbb vonásaiban az elmondottakkal megrajzoltam, szíves hallgatóim megelégedését, ha egyébként nem lehetett, azzal ohajtom némileg elnyerni, hogy értekezésemet tovább nem litzvén, bezárom. Csak azt kívánom csupan relezni, hogy polgári törvénykönyvünk tervezete itt ott arnyéket vet arra a képre, amelyet ezuttal megrajzoltam, a mennyiben a nők kedvezményes jogi helyzetén itt ott, még pedig a nők hátrányára, változtatást akar tenni. Nem csoda, változták az idők s megváltoztak azokban a nők. Nem akarnak megmaradni hivatásukban, mely a természetadta rendeltetésénél fogva is abban áll, hogy hűséges házastársak, jó anyák s a családi tűzhely őrző, s a szeretet s a béke angyalai legyenek. Versenyre kelnek a férfikkal, a kenyérkeresetnek nőietlenséget alkotó küzdőterére vetik magukat, felcsapnak orvosnak, ügyvédnek is és a jó lsten a megmodhatója, hogy mi minden egyéhek még. Ha tehát törvényhozóink majdan csakugyan megnyirbálják azokat a kiváltságos előjogokat, melyek a nőiesség jutalmat képezik, a nőiességgel járnak — a nők ne csodálkozzanak s az eredményt ők maguknak tulajdonítsák.

A magyar nő jól teszi tehát, ha megmarad női hivatása mellett, ha megmarad annak, a mi eddig volt, a férfi hűségesen szerető hitvestársának, a ház s család őrző angyalának s anyának, a ki jó hazafiakat és művelt embereket nevel.

Ha ezt teszi, hiszem, amit szivemből kívánok hogy törvénybiztosította eddig előjogai élvezetében meghagyatnak, hogy ifjaink idealizmusa nem hal ki és hogy azok a leányaink is, kik egyáltalán vagy elegendő hozomány nélkül szükkölködnek, konty alá kerülnek.

H i r e k

— **Beszámoló.** Báró Inkey József kerületünk képviselője ma d. u. 4 órakor fogja megtartani beszámolóját a Széchenyi téren. Bizonyára a kerület minden tagja örömmel veszi tudomásul, hogy szeretett képviselőnk ez évben s alkalmat keresett arra, hogy választóinak elmondja a lefolyt évben történt minket is közelről érdeklő politikai eseményeket s azokkal szemben való magatartását. Meg vagyunk győződve, hogy mint eddig is, ezután is osztatlan bizalommal tekint a választó közönség képviselőnk működése elé s méltán, mert hosszú idő óta benne találtuk meg azt a szerető férfit, ki kerületének ügyét szíven viseli s legfőbb feladatának tekinti, hogy a haza ügyét szolgálja, választóitól nyert megbízatását hiven, hazafiásan teljesítse. Hozza lsten körünkbe. Ez uton is felhívjuk az érdeklődőket, hogy minél számszerűbben jelenjenek meg a beszámolón? tegyük félre a közönyt, mert hisz a mi érdekeinkről van szó. A beszámoló után este a Koronavendéglő nagytermében társas-vacsora lesz, melyre mint tudjuk már is igen számosan jelentették be részvételüket.

— **Április 11.** Főgymnáziumunk ez évben is megtartotta az április 11-iki nemzeti ünnepet, d. e. 10 órakor a főgymn. dísztermében. Az ünnepség programjait közül különösen kiemeljük dr. Horváth József

főgymn tanár előadását, ki az ápril 11-ének fontosságát méltatta s kiálto parhuzamot vont az 1848. apr 11. előtti és utáni kor viszonyai közt.

— **Gazdasági ülés.** Főgym. gazdasági tanácsa f. ho. 13 an ülést tartott, melynek, legfőbb tárgyát az egyesített pénztár ügyrendjének megállapítása képezte. Az elnök által benyújtott javaslat általánosságban elfogadtatott s így megerősítés céljából a nyár folyamán fentebb íegyh. közgyűlés elé terjesztetik.

— **Főlével a csurgói m. kir. áll. tanítóképző intézetnél az 1904/5 iskolai évre.** I. I. osztályba felvételnek oly eptesü növendékek, a kik 14 életévüket 1904 szeptember 1-ig betöltötték, tízenyolc évesek azonban még nincsenek és annyi előképzettséget tanúsítanak, a mennyit a felsőnépiskolának teljes, vagy a polgári- és középiskolák 4 osztályának sikeres végzése nyújt.

Az előképzettség iskolai bizonyítvánnyal kivételesen a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur engedélye alapján felvételi vizsgálattal igazolando, e vizsgálat ideje 1904 július 2. Ez osztályba felvehető növendékek száma 25 kik közül 8-an teljes, 8-an fél köztartásban részesülnek. A felvétel tárgyában a kérvények határideje f. évi május 31-ike. Az egy koronás bejegyzéssel elátott kérvényhez melléklendők: a születési bizonyítvány, b) iskolai bizonyítvány az előző iskolai évről és félelvi értesítő a jelen tanévről, a megfelelő iskolai bizonyítvány azonban június végéig szintén benyújtandó az igazgatósághoz; c) tisztí orvosi bizonyítvány; d) községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról a család fő polgári allasanak s évi jövedelmének határozott összegben kitüntetésével; e) családi kimutatás a családtagok számáról, életkoráról s arról, hany van a családtagok közül szülői gondozás alatt. 2. A felsőbb osztályokba (II. III. és IV.) az intézetben végző növendékek vétetnek fel főlébbitel alapján, más intézetből csak kivételesen? ez osztályokban a segélyek már ki vannak osztva. 3. A növendékek szállásadónál laknak az intézethez lehető közel, lakásért (tisztogatás, mosás, fűtés, világítás) havi 8 koronát fizetnek átlagosan, lakást az intézet igazgatójának előzetes tudomására s bejegyzése mellett fogadhatnak. 4. Van az intézetnek közta tása ahol az élelmezés ez idő szerint havi 21 koronába kerül. 5. A köztartási es lakásdíjak havonkint utólag a június haviak előre fizetendők. 6. Beiratás ideje f. évi augusztus 31. napja amikor minden tanuló (az I. osztályban fölvettek szülőik vagy ezek helyettesének kíséretében) köteles az igazgatónál jelentkezni az ifjúsági könyvtarra egy koronát fizetni, bizonyítványbélyegre 30 fillért. letenni. Kelt Csurgó, 1904 ápril 12.

HORVÁTH JÓZSEF
igazg. megbízott r. tanár.

— **Tűszoltó egyesületünk 30 éves.** Önk. tűszoltó testületünk f. ho. 10-én ünneplte 30 éves fennállását, ez alkalomból az egyület üdvözölte, gróf Széchenyi Viktor, az orsz. tűszoltó szövetség elnöke Sárközy Béla Somogym. alispánja, Dr. Horváthné Szaák Lujza zaslóányja és Kondor József főgymn. tanár pártoló tag, a város nem képviseltette magát. Az ünnepség lefolyásáról apunk más helyén bővebben megemlékezünk.

— **Megjöttek a fecskék.** Örömmel tölti el mindenkinek a szívét a hír, hogy itt vannak a fecskék. Hogy is ne, hiszen a fecskék megérkezése a tavasz bevonulását is jelenti. A fiatalság körében azonban vegyes érzelmeket kelt e körülmény. A diágyerekek csapatja rendszerint nem nagyon örül az eseménynek, mert a húsvéti szünidő végét jelenti a fecskék érkezése. Egészen másként áll a dolog azonban ha a leányok kedély világát vizsgáljuk; náluk a fecske főleg az első fecske mulatságot jelent. Ugy értesülünk, hogy nem is fognak varakozásukban csalódní. Nagyszerű mulatságra van kilátás. A helybeli úri kugliza társaság elhatározta, hogy a jövő hó elején nagyszabású táncal egybekötött mulatságot fog rendezni. Lesz jelvizes diszkuglizás, szépség verseny a damák közt alkalmi bírósági esetek (t. i. bakonbíró). Tervezve van több meglepetés is, melyek közt nem utolsó . . . no de ezt nem áruljuk el, majd meglát-

ják azok, a kik meg fognak jelenni. Most még a mulatság ideje nincsen meghatározva, majd annak idején tudatjuk közönségünkkel.

5 **Fillértért megtekinthetők** az ország egyik legnagyobb női divatruházanak tavaszi és nyári újdonságai. Kérje Nagysád egy levelező lapon mintagyűjteményemet s elküldöm azt ingyen és bérmentve Tartalmazza a következő tételek mintáit: 3000 vég tavaszi és nyári divatszövet 120 és 140 cm széles 65 krtól 25 krig. 15000 vég mosóru különböző minőségben 24 krtól 1 f. 20 krig. Weiner Matyas női divatruháza Budapest Andrassy-ut 3

— **Fekete Lajos** jönevű női kalap és divatrua üzlet Kaposváron, kit a mi közönségünk is előnyös oldaláról ismer, egy újtással lepi meg a közönséget, ugyanis az összes női kalapjait a legújabb parisi divat szerint hazai gyárosoknál gyartatja és ez által a magyar ipar fejlődését nagyban elősegíti. — A tavaszi idejyre már megérkeztek az összes újdonságok és igazán meglepő kifogástalanok és tultesznek az osztrak és cseh gyartmányokon. — Kivanatra a cég bárki-nek mintával szívesen szolgál.

— **Jól oldó mosószert** 20 r. klórmentes 25 r. szodát. 10 r. hamuzsirt, 10 r. konyhasót, 10 r. szapangyökért, 5 r. levendulaolajat és 20 r. borszeszt főzés utján vízben feloldunk és azután lehűjtjük. Ily módon a beadagolt víz mennyiségéhez képest egy sűrűn folyó, egészen pepszerű tömeget nyerünk, melyből körülbelül 1.50 l. vízre elegendő. E mosószerral a ruhanak 10—12 órai aztatasa által a piszok feloldódik és csak a ruhának csekély mozgatására és öblítésére van szükség.

A verseny sehol sem nagyobb napjainkban, mint a napi sajtó terén. Krajcáros, meg két krajcáros lapok teremnek gomba módra; mások függetlennek hirdetik magukat, holott vagy a kormány vagy egy nyereszkedő pénzcsoport diktálja elveiket. A valóban intelligens magyar olvasó-közönséget azonban már nem lehet félrevezetni, nem lehet eltántorítani régi megszokott lapjától, mely érdekeit hiven szolgálja s melyet épen bátor szókimondásáért és függetlenségéért szeretett meg évek hosszú sora óta. Ilyen lap a Pesti Hírlap, mely napjainkban ketségtelenül a legkedveltebb, legelterjedtebb napilap, független a kormánytól, pártoktól és érdekesoportoktól, szabadelvű megalkuvás nélkül és demokrata minden ízében. A Pesti Hírlapot ma is, mint már negvedszázad óta miúndenkor, a politikai és szépirodalmi írok legjelescbjei támogatják. Legteralmasabb, legváltozatosabb és legnagyobb terjedelmű napilapjaink között Specialis rovatokkal és pecialis kedvezményekkel az olvasóközönség részére. Minden előfizető ajándékkal kap évenkint egy diszes nagy képes naptárt s kedvezményes áron járathatja a legjobb divatapot. Művelt ember ma már nem lehet el ujságot olvasás nélkül, kivá t mikor szenzációs események vannak készülöben, mint ez idén. Azért magunk részéről is csak melegen ajánlhatjuk a Pesti Hírlap megrendelését, melynek előfizetési ára egy hóra 2 kor 40 fillér, negyedévre 7 korona s a Divat Szalonnal együtt 9 korona. Az előfizetést a kiadóhivatalba (Budapest. V. Váci-körút 78.) legjobb postautalvánnyal küldeni. Önnét mutatványszámokat is lehet kérni.

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar könyvkiadványok terén, feltűnést keltő díszművel fog a Pesti Napló olvasóinak karácsonyi ajándékkal kedveskedni. Címe: A Magyar Festőművészet Albuma, és gyönyörű foglalhatja lesz a magyar festőművészet remekeinek. Kupeczkytől es Manyokitól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nem jelent még ehhez hasonló nagy koncepciójú díszmű. Ötven nagyszabású magyar festmény fogja e díszmunkát ékesíteni, művészi reprodukciókban. E gyönyörű művet karácsonyi ajándékkal megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője aki egész éven át fel vagy negyed évenkint, vagy havonkint, de

megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra. A „Pesti Napló“ előfizetési ára: egy évre 28 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, Andrassy-ut VI, 17.

— **Haladunk a korral.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas szőlőket ültetni, maris oly óriási tért hódított magának ez az eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, ahol tömegesen fel ne karolnak. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, ahol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szőlő ne ékesítene, mely ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemegeszőlőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk“ című hirdetest olvasóink figyelmébe. — Színes fénynyomatu árjegyzékek, mindenkinek, ki címet tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

— **Eladó kocsi és kerékpár.** Egy kitűnően kijavított homkfutó kocsi és egy kevéssé használt jó karban levő kerékpár jutányosan eladó Budai Viktor kocsigyarto es kárpitos mesternél Csurgón.

Orvosi körökben mái rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferenc József** keserűvizet.

CSARNOK

Tavaszkor.

Akarmerre nézek,
A mennyország boltja
Oly tisztan ragyog ram —
Sehol felhő folítja.
Az erdőnek, rétnek
Fagyoskezü réme
Meghalt, s a természet
Illatos fehérbe
Aranyos szemfödöt
Szó a nap az égen
Tancoló sugarat —
Elmerengjek — nézem . . .
Bársonyajak szellő
Csókot ad a fáknak,
Galamb a galambnak,
A fény meg az arnyak.
Valami nagy áldás
Száll át a világon
Bodító az illat
Minden kis virágon.
Rajt meztormó himpor
Szorgosdolgu méhnek,
Kis madárkak dala
Ünnepi zenének.
Fürtös akác bolint,
Harmat a levélen . . .
Nem tudom . . . Nem értem . . .
Ha fényt ha dalt latok,
Köny, családás, banat,
Eszembe jut minden,
Minden, a mi fajhat.

Kenese Bianka.

Ugy vágyott már!

Ugy vágyott már az én lelkem
Szép tavaszi napfényre:
Mint a rég alvó természet
Uj élet ébredés-re.

Elmerengve jaroK kelek
Vadviragos vögy olén:
Gyógyító ut fájdalomra
A tavasztól varok én.

Várom hogy majd nekem is hoz
Ez a tavasz virágot!
Hajt meg talán éltem fája
Egy zöldelő lomb ágot.

Rinhoffer Gizella.

Közgazdaság.

Mikre kell a mák termelésénél a főszulyt fektetni.

Termelésre legalkalmasabbak a közép kötött talajok, vályog, margás vályog, vagy anyag, utóbbi azonban csak azon esetben ha nem túlkötött, elegendő meszet és humuszt tartalmazó. Termelhető ugyan más kötöttebb talaj nemeken is elég sikeresen ha különösen az időjárási viszonyok kedveznek tenyészetének, de terméshozata mindig kisebb lesz, mint jó közepkötött talajon, mert kisebb és kevesebb számú fejt nevel. Gyenge homoktalajok szintén nem alkalmasak máktermelésre, ilyen talajokon a növények gyengén fejlődnek, silány termést adnak. Vegül nedvességben szenvedő túlkötött talajokon egyáltalán nem termelhető. Mák alá a talajt már ősszel meg kell szantani s tavasszal az extirpátor s borona segítségével rögmentesre készíteni elő a vetés alá, mert a mák különben is apró magvakkal bír s ha kellően meg nem munkált talajba vetjük, eltekintve attól, hogy sokkal nehezebb és költségesebb lesz ezenfelül még egyenlőtlen kelésre és fejlődésre lehetünk elkészülve. A mák friss istalótrágyába nem vethető, mert ez terméshozásra csökkentőleg hat, minőségét rontja, továbbá a talaj túlságos nitrogéntartalmának káros következménye abban is nyilvánul, hogy a mák túlságos sok fejt nevel, melyeket azután egyéb tápanyagok hiányában megerlelni nem képes. Ezért a talaj nitrogéntartalmát csak bizonyos fokig szabad emelni, s akkor is jobb, ha mesereses nitrogén trágyák segítségével tesszük azt, mert így könnyebben szabályozhatjuk a talaj nitrogéntartalmát. Ha friss istalótrágyát alkalmazunk alá, akkor nagy gondot kell fordítani, hogy a többi tápanyagok is jelen legyenek s különösen a foszfortrágyák alkalmazására kell a főszulyt fektetni, mivel a mák, mint minden oly növény, a melyet magtermelésünk sok foszfort igényel. A mákot a vetésforgóban rendszerint két vetésfogó közé állítjuk nem azért, mintha a legjobb helyen volna, de mivel itt is sikeresen termelhető s mert annak más, ezen vetemény iránt sokkal igényesebb növényeink s így azok vetendők ipari kapás, takarmány stb. növények után. Nagyban termelésre csak a zárttoku kék francia mák ajánlható s semmi esetre a nyílt toku mák.

Védekezés a vértetű ellen.

Almafáinknak ezen kirelhetetlen ellen-sége évről évre nagyobb veszélyvel fenyegeti almatermésünket. Több oldalról kérdést intéztek hozzánk a vértetű ellen való védekezésről s azért helyén valónak tartjuk lapunkban foglalkozni vele.

Ha a fat még nem lepte el teljesen a vértetű, akkor a megtámadott ágakat levagdossuk, elégetjük s a vágási felületeket oltoviasszal bekenjük, mert különben az ilyen helyeket nagy mértékben ellepi a vértetű. Magától értetődő dolog, hogy az egyszer megtámadott fat folytonosan figyelemmel kell kísérni nem elég évenként csak egyszer eltávolítani a beteg részeket. Nagyobb erősebb fánál bizony fáradságos az eljárás, de sokszor, — főleg nemesebb fánál — meghozza gyümölcsét.

Alacsonyabb fánál könnyebben boldogulunk, kevesebb fáradsággal is célt érünk. Itt a megtámadott ágakat gondosan megtisztítjuk s a megtámadott helyeket, repedéseket, sebeket petróleum emulsióval durvaszórú ecset segítségével jól bedörzsöljük.

A petróleum emulsiót következőleg készítjük: egy liter vízben 14 deka közönséges mosó szappant föloldunk s hozzáadunk 2 liter petróleumot. Az oldatot jól összekeverjük hogy az alkotórészek belsőleg egyesüljenek, mikor is tejfölsűrűségű anyagot nyerünk.

Az így elkészített petróleumemulsiót hígítva használjuk fel és pedig idősebb fánál ötször anynyi, fiatal agagnál tizenötször annyit vizet adunk hozzá.

Az irtási munkálatokhoz legjobb lombfakadás előtt hozzákezdeni s mintegy kétheti időközökben három négyszer meg kell ismételni az eljárást, mert különben csak ideig-óráig való eredményt érünk el.

A SZERKESZTŐ POSTAJA

R. G. Csurgó. Nagy sajnálatunkra kell tudatnunk, hogy az ünnepek alatt szerkesztőségünk vakációzott s így nem állhattunk rendelkezésére. Most azonban a mint tesszik látni, a szerkesztőségünk munkabáltsa kérjük, hogy tessék megújítani síma megkeresését.

Gazda. Többen indakolodtak ez ügyben. A dolog annyira közrdekű, hogy szerkesztői ügyünkben nem felelhetünk rá s így a gazda-ági rovatban foglalkozunk vele. Tessék elolvasni a nevezett rovatot s ott megfoja látni a szükséges tudnivalókat.

Választó polgár. Egész bátran. A beszámoló nem alkalmas arra, hogy véleményét nyilvánítsa, de ajánljuk figyelembe a társas vacsorát, ott elmondhatja a mi szíven fekszik.

Csabrendek. Hogy áll a há? Nem hallatsz magadrol semmit sem pedig sokan kérdezősködnek ám! Mikor lesz a nagy nap? Mi van a Boris királylya? Hát alszós dolgában hogyan állasz? Megvagytok mindnyaján?

Nyerészkedő. Ebből sem ajánlok sorsjegyelárusítókat. E téren kövesse mindenki szíve sugallatát, vagy az álmait.

N. N. Nem vált be. Vidéki. Rákerítjük a sort. K. S. Pacsér. E számra későn érkezett. A jövő számban közölhető.

Kiadólaptulajdonos

Vágó Gyula

Bures József

első szegedi gőzműfestő és vegyészeti ruhatisztító gyára ré szére mindennemű ruha festéseket és tisztításokat elfogadok és azokat a legjutányosabban és legpontosabban intézem el.

Egyszersmind ajánlom dusan felszerelt raktaramat a legújabb női és gyermek **kalapokban** melyekből mintat vidékre kívánatra készséggel küldök. a legjobb minőségű hazai és karlsbadi **NŐI- FERFI és GYERMEK GZIFŐKBEN.** Vidéki megrendelések bérmentve. Tisztelettel; **Fekete Lajos** Kaposvár, Korona-u. 10.

3-3

A Pesti Napló új karácsonyi ajándéka.

A Magyar Festőművészet Albuma.

Páratlan díszű, külső kiállításában és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, a melyet a „PESTI NAPLÓ” az 1904 év karácsonyára szánt meglepetésül olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a „PESTI NAPLÓ”, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foglalatja lesz ez a páratlanul álló díszműve, amely a magyar festés remekait foglalja felölelni a XVII század nagy magyar festőitől, Kőrösi Csoma Sándortól kezdve egészen a jelenkorig amikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Miksa, Benczúr Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészet ilyen gazdagságban mutatja be ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki, a melyet megerleltünk ki, a melyet megerleltünk ki, a melyet megerleltünk ki.

ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlap nagyrésze gyönyörű

sok színnyomású kép

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor, felévre 14 kor, negyedévre 7 kor, egy óra 2 kor. 40 fl. — Szerkesztősege és kiadóhivatala:

Budapest, VI, Andrássy-ut 27 szám alatt van.

2 jó házból való fiu
lapunk könyvnyomdájában
Tanulóul felvétetik.

Gyár: Nyerges-Ujfalu (Esztergom m.) Sürögöncim: Eternit Budapest. Telefon 12-92. Gyár: Voeklabruck (Felső Ausztria.)

ETERNIT-PALA **Azbest cement-pala**

Hatschek Lajos ssab.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olesó és tűzálló tető-fedőanyag.

Eternit művek Hatschek Lajos Budapest, VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismertetést.

Szőlőoltványok,

melyek megeredéseért felelősség vállalnak.

Amerikai alanyon készült legkivalóbb esemege és borfajokból teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dús győzerezési példányok szokványminőségben, mérsékelt áron. Tavaszai szállításra megrendelhetőek a

Kükküllöenti Első Szőlőoltványtelepen
Medgyes, N. Kükküllő-megye.

Tulajdonos CASPARI FRIGYES

oklezes szőlés, az erdőnyrészi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakelőadója. Barbu A Sürbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, N. Kükküllő vármegye szőlészeti biztosa stb. Lugas szőlőoltványok szintén mérsékelt áron.

Készlet egy millió.

Arjegyék ingyen és bérmentve.

8-10

MINDENFÉLE TÉGLA

ugy mint: faltégla, lyukas és tömör sajtolt faltégla, igen alkalmas nyers építkezéshez, továbbá hódfarku és hornyolt tetőcserep, valamint orr-, kövezet-, kut-, csatorna-, párkány- és jászoltégla, ugy alagsó is a legjobb minőségben barmely állomásra szállítva kapható az alant nevezett téglagyárban.

Arjegyékkel és mintával szivesen szolgál:

URODALMI GÖZTÉGLAGYÁR

SÁRVÁR.

Apr. 1-3.

BUDAI VIKTOR

kocsigyártó és kárpitos CSURGÓN.

Ajánlja üzletét minden a

kocsigyártó

és kárpitos

üzlet körébe vágó munkák jutányos és diszes előállítására.

Mázoló és fényező

munkák jutányosan készülnek.

Kész divánok és matracok kaphatók.

Ne vegyen senki hangszert

mig *Reményi Mihály* műhangszerész cs. és kir. szabadalom tulajdonos, a Magyar Királyi zene-akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI. Király-utca 44ll.

KÁVÉ

	árja korona
Re lám kávé Santos faj tiszta	1 80
Su e ior háztart. k. tiszta izú	2 —
Jamaika nagyszemű világos	2 20
Domingo előkelő jó k. Java faj	2 40
Ceylon Salvador uba faj	2 60
Java k. libériában óriási nagy	2 40
Legf. Malabar vagy Mar inik	2 80
Legf. és nagyszemű Cuba	3-20-
Portoriko M. cca vagy a anyjáva	3-60ig
Gyöngykávé minden faj	2-40-
	3-60ig

4 1/2 kilós csomagokban ha többféle is, bérmentve küldünk bárhová, postadíjért számítunk 42 és 72 fillért csomagonként. Csomagolást, szállítotelevet nem számítunk.

Minden vevőnk *ajándékba kapja* egy hozzánk beküldendő barmily kis fényképe után *életnagyságu fényképét* és csak a diszes blockirozott papir keretért és vámért számítunk 3 koronát. A kép hasonlatossága és művészies kivitelért minden irányban kezeskedünk.

Continental kávéimport társaság
Budapest, V. Lipot körut 13.

Biztos keresetet

nyújtunk minden állásu egyénnek sorsjegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint. Nem részlettel. Ajánlatok intézendők:

„Sorsjegyegylet bankhos“
Budapest VIII. Józsefkörut 16

Megjelent!

Első legnagyobb magyar szabászati, magántanulási tankönyv. 350 oldal — 410 rajzzal füzve 10 korona kötve 12 korona. Férfi és női szabók részére. Fehérnemű szakkönyv 1 korona. Szabászat tanítványokat elfogadok *Mehr Samuel* okl. műszabászat tanító Budapest, VII. Kazinczy utca 36H

Szerelők és badogosok figyelmébe!

Augenstein Hugó Budapest, VI. Vesselenyi utca 11/a. — Mindennemű ivlámpák, csillárok és az összes világítási felszerelési anyagok raktára. Különféle sárga és vörösre színezett lámpák. — Pragan Alois fémárugyára Bécs — Budapest, specialista világítási cikkekben.

SCHOTTOLA ERNŐ

a gumi gyártás meghonosítója

BUDAPEST, Andrassy ut 2.

A szőlőbeni tavaszi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtókések legmegbízhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen öntött acélból, *jótállás mellett*

Szőlőojtókések legfinomabb solingeni gyártmány, *drezdai modell* szerinti, *jótállással*

„Duplex“ gumi ojtószalag a legmegbízhatóbb kötőszerszer fás és zöld ojtáshoz, gyári árban.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik meg.